

The background of the cover is a black and white halftone image. The top half shows the dark, silhouetted leaves and branches of trees against a lighter, textured background. The bottom half shows a dense city skyline with various skyscrapers and buildings. The overall texture is grainy and dotted, characteristic of halftone printing.

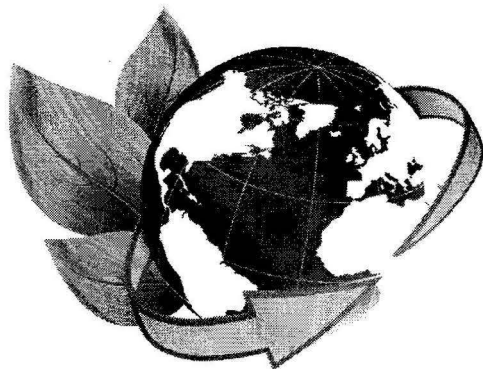
ЕКОЛОГІЯ -
філософія існування людства

Збірник наукових праць

Металіполіс
2015

Виконавчий комітет Мелітопольської міської ради
Мелітопольський інститут державного та муніципального управління
«Класичного приватного університету»
Постійна депутатська комісія з питань екологічної безпеки, використання
природних ресурсів та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення
Мелітопольської міської ради
Класичний приватний університет
Приазовський національний природний парк
Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді
Мелітопольської міської ради

ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ ЛЮДСТВА

Збірник наукових праць
учасників II Науково-практичної конференції
(22-23 травня 2015 року)

Мелітополь
2015

Екологія – філософія існування людства: зб. наук. праць учасників II Науково-практичної конференції (Мелітополь, 22–23 травня 2015 р.) / за заг. ред. М.М. Радсвої. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2015. – 212 с. - ISBN 978-966-2489-27-9.

Організаційний комітет

- С. Мінько** в.о. міського голови, секретар Мелітопольської міської ради Запорізької області (голова оргкомітету);
- М. Радсва** доктор економічних наук, професор, директор, МІДМУ «КПУ» (співголова оргкомітету);
- В. Огаренко** доктор наук з державного управління, професор, ректор, Класичний приватний університет (співголова оргкомітету);
- О. Покатасва** доктор економічних наук, доктор юридичних наук, професор, перший проректор, Класичний приватний університет;
- Н. Барабоха** начальник наукового відділу, Приазовський національний природний парк;
- С. Білоусов** кандидат політичних наук, професор, проректор, Класичний приватний університет;
- В. Коломісць** кандидат економічних наук, доцент, МІДМУ «КПУ»;
- П. Тодорова** заступник начальника відділу з благоустрою та екології Виконавчого комітету Мелітопольської міської ради;
- В. Юрчишко** старший викладач, МІДМУ «КПУ» (відповідальний секретар).

Збірник містить наукові праці учасників II Науково-практичної конференції "Екологія – філософія існування людства".

Досліджується сучасний екологічний стан України, проблеми взаємовідносин людини і природи, основні джерела забруднення оточуючого середовища і пошук шляхів гармонізації відносин природи і суспільства. Присвячено екологічній безпеці України.

Для науковців та працівників у галузі екології.

Здано до друку вченою радою Мелітопольського інституту державного та муніципального управління "Класичного приватного університету".

Протокол № 9 від 30 квітня 2015 р.

© Мелітопольський інститут державного та муніципального управління "Класичного приватного університету", 2015
© Колектив авторів, 2015
© ТОВ «Колор Принт», 2015

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

<i>Покатоєва Ольга</i> ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАХОДІВ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	7
<i>Войтович Марина</i> ЗБЕРЕЖЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ	9
<i>Вороб'єва Светлана</i> АНАЛИЗ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ АЗОВО-ЧЕРНОМОРСКОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ	12
<i>Головина Инна</i> СОВРЕМЕННАЯ ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В УКРАИНЕ	13
<i>Голуб Александр</i> РОЛЬ И СУЩНОСТЬ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УКРАИНЫ	15
<i>Ізотова Феріде</i> ПРОМИСЛОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	17
<i>Клименкова Вікторія</i> ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	18
<i>Коломієць Вікторія</i> ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЗАСТОСУВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	21
<i>Компанієць Андрій, Ємелін Дмитро</i> ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ: ДИНАМІКА, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	22
<i>Намлієва Наталя</i> СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ	24
<i>Невгод Юлія</i> АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ	27
<i>Нуждов Андрій</i> ПРОБЛЕМА УТИЛІЗАЦІЇ СМІТТЯ В УКРАЇНІ	29
<i>Передерій Валерія., Халіман Ігор</i> АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	31
<i>Рентюк Наталія</i> РИБОРозВЕДЕННЯ ТА ІНТРОДУКЦІЯ ЯК ФАКТОР ЗБІЛЬШЕННЯ РІЗНОМАНІТТЯ РИБ В ВОДОЙМАХ АЗОВСЬКОГО БАСЕЙНУ	33
<i>Тимофеева Евгения</i> АКТУАЛЬНІ ПУТИ РЕШЕННЯ ЕКОЛОГІЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ МОРСКИХ РЕСУРСОВ ЗАПОРОЖСЬКОЇ ОБЛАСТІ	37
<i>Тисличенко Яна, Крамаренко Вікторія</i> УТИЛІЗАЦІЯ ОТХОДОВ В МИРЕ	39
<i>Тодорова Лілія</i> РЕГУЛЮВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН	41
<i>Турчин Александр</i> СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА ЭКОЛОГИИ	44
<i>Хисматуліна Інна</i> ПРОГРАММА «ЗЕЛЕНЫЙ ОФИС»: ПРОСТОТА ВНЕДРЕНИЯ И ПРЕИМУЩЕСТВА	48
<i>Шахова Вікторія</i> ВІД РОЗДІЛЬНОГО ЗБОРУ ДО УТИЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРЕРОБКИ СМІТТЯ ТА ВІДХОДІВ	51
<i>Щербаківа Дар'я, Ярошенко Неля</i> ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ХІМІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ	53

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА ПРИРОДИ

<i>Вестернечан Елена</i>	ПОДАТКОВА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ТА ЕКОЛОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	56
<i>Зотова Елена</i>	ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КООПЕРАТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ	57
<i>Катайкина Наталья</i>	НЕОБХОДИМОСТЬ ПЕРЕХОДА ЭКОНОМИКИ РОССИИ НА ИННОВАЦИОННЫЙ ПУТЬ РАЗВИТИЯ	60
<i>Коломієць Ольга</i>	ЕКОНОМІЧНА НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	63
<i>Радева Марина</i>	МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ	67
<i>Ткач Анатолій</i>	ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	69
<i>Чмир Тетяна</i>	СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	71

ПРИРОДООХОРОННЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

<i>Голубев Юрій</i>	ОХОРОНА ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ: ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА	76
<i>Дорохов Владислав</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ	78
<i>Казьмін Ігор</i>	ПІДСТАВИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ	80
<i>Куртов Олег</i>	ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	85
<i>Луньов Олександр, Голубев Юрій</i>	ТРАНСПОРТ - ЯК ЗНАЧНЕ ДЖЕРЕЛО ШУМУ	87
<i>Махонько Вікторія</i>	ВИРУБКА ЛІСІВ – ПРЯМА ЗАГРОЗА ЕКОЛОГІЇ УКРАЇНИ	90
<i>Назаренко Юрій</i>	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ШКОДУ, ЗАВДАНУ ВНАСЛІДОК ДЕФЕКТУ В ПРОДУКЦІЇ	91
<i>Славкіна Тетяна</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	94
<i>Яковенко Александр</i>	ПРОБЛЕМЫ КРИМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕТЕРМИНАЦИИ ПРЕСТУПНОСТИ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	96
<i>Яценко Анна</i>	ПРАВО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	100

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ - ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

<i>Алиева Лилия</i>	ВЛИЯНИЕ ТУРИЗМА НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ	103
<i>Барабоха Наталія</i>	ПЗФ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТРУКТУРА, ДИНАМІКА ЗМІН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	105
<i>Брен Олександр</i>	ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ СТВОРЕННЯ ПАРКУ-ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «СТУДЕНТСЬКИЙ ГАЙ»	107

<i>Волинець Анна</i>	МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ	109
<i>Гурбик Юрій</i>	ЗНАЧЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО АУДИТА ДЛЯ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОЙ СФЕРЫ УКРАИНЫ	111
<i>Дубініна Юлія</i>	АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛАНДШАФТІВ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИАЗОВ'Я	112
<i>Куртов Святослав</i>	ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	114
<i>Михайлик Катерина</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	116
<i>Невгод Юлія</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	117
<i>Плякін Денис</i>	ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ ЯК ПРИВАБЛИВА ТУРИСТИЧНО-РЕКРАЦІЙНА ЗОНА	119
<i>Рибка Анастасія</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФРАНЧАЙЗИНГУ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ	121
<i>Рогаль Олександр</i>	УКРАЇНА - ЕКОЛОГІЧНЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЧИ БІОТЕХНОЛОГІЇ	123
<i>Таран Владислав</i>	РОЛЬ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ ГОТЕЛІВ	125
<i>Черняєва Валентина</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КЕЙТЕРИНГОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	127
<i>Тетяна Четвертак</i>	ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ	128
<i>Яровий Сергій, Ярова Тетяна, Брен Олександр</i>	БОТАНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИАЗОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	132

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ

<i>Андрющенко Ярослав</i>	ЕКОЛОГІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	135
<i>Бабанін Сергій</i>	ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИЙ СВІТ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ПОДАННІ	137
<i>Байдари́ко Кирило</i>	МОДЕЛЮВАННЯ СТАНУ ЕКОСИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ВУЗЛА	139
<i>Буряк Євген</i>	ІСТОРИЧНА ІНФОРМАТИКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ГЕОГРАФІЇ ТА КАРТОГРАФІЇ	142
<i>Бутенко Максим</i>	AR/INFO ЯК РІЗНОВИД ПРОФЕСІЙНОЇ ГЕОІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ	144
<i>Губін Дмитро</i>	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВУЗІВ	149
<i>Захарчук Антон</i>	ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ТА СТРУКТУРА ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРОГНОЗУ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ	151
<i>Ізетова Феріде</i>	ФАКТОРИ І ПОТРЕБИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ПОЯВУ НОВИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ	153
<i>Крепишев Анатолій</i>	ОСНОВНІ ГЕОГРАФІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКИ	154
<i>Мальона Раїса</i>	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВНЗ	156

<i>Онищенко Галина</i> ЗЕЛЕНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	159
<i>Павленко Олександр</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	161
<i>Павленко Михайло, Павленко Лариса</i> НАСТІЛЬНА ГЕОІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ARCSVIEW ТА ЇЇ ДОДАТКИ	164
<i>Павлов Владислав</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ЕКОЛОГІВ-ПРИРОДОКОРИСТУВАЧІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВУЗИ	168
<i>Прайд Анжеліка</i> ЕКОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА	169
<i>Радев Дмитро</i> ЕКОЛОГІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	172
<i>Севастьянович Тарас</i> C++ ЯК УНІВЕРСАЛЬНА МОВА ПРОГРАМУВАННЯ	173
<i>Сопін Олександр</i> СИНТЕЗ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДІАГНОСТИК І ВПЛИВІВ НА ПОТОЧНИЙ СТАН ЩОДО ЛОКАЛЬНО-ЗАМКНУТИХ ЕКОСИСТЕМ	174
<i>Тростянский Володимир</i> ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ARCFM ФІРМИ ESRI	177
<i>Хіньєлов Федір</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА НА ОСНОВІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	179
<i>Шкавря Володимир</i> АВТОМАТИЗОВАНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ СПОРУД БІОХІМІЧНОЇ ОЧИСТКИ СТІЧНИХ ВОД	181

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА В ГУМАНІТАРНІЙ ОСВІТІ

<i>Барабиха Алексей, Завадская Оксана, Товчигречко Татьяна</i> ЗНАЧЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ПРОСВЕЩЕНИЯ В ПРИРОДООХРАНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРИАЗОВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА	186
<i>Вельчева Марія, Нестеровська Дар'я</i> ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНІ ЦІННОСТІ В ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	189
<i>Грищенко Євгенія</i> ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ МОЛОДІ	191
<i>Золотова Ганна, Вовк Оксана</i> ФЕДОТОВА КОСА ЯК ПОЛІГОН ВИВЧЕННЯ ФАУНИ КОМАХ ПРИАЗОВСЬКОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	194
<i>Мелешко Олена</i> ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	195
<i>Надіюк Наталя</i> АНАЛІЗ РОБОТИ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМ СТРЕСОМ	198
<i>Прибиль Вероніка</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЇ ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ ЗЛОЧИНУ	200
<i>Сопіна Наталя</i> ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АЗОВСЬКОГО МОРЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	205
<i>Тараненко Галина, Тригуб Юлія</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ АКСІОЛОГІЇ ПРИРОДИ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ	207
<i>Цибульніков Володимир</i> СУЧАСНІ ПРИРОДООХОРОННІ РУХИ І ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ, ЇХ РОЛЬ В СТАНОВЛЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ	210

підприємство «Мелітополькомунтранс» Мелітопольської міської ради Запорізької області. Станом на 01.01.2014 на полігоні ТПВ накопичено 3369,4 тис. тонн відходів.

У межах міста розташовано 7 об'єктів природно-заповідного фонду України (далі – ПЗФ): Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Парк ім. Горького», Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк біля залізничної станції», «Парк зрошувального садівництва», «Лісопитомник», «Студентський гай», «Алея Слави», Ботанічна пам'ятка природи «Дуб черешчатий», який росте в «Парку біля залізничної станції»

У м. Мелітополі існує 98 об'єктів, які є джерелами електромагнітного випромінювання, у тому числі 81 базова станція мобільного зв'язку. Всі базові станції мобільного зв'язку мають санітарні паспорти.

21 об'єкт неіонізуючого випромінювання це – радіо-таксі і радіокомпанії. Із них санітарні паспорти є на 13 об'єктів, 8 об'єктів не паспортизовані.

Яровий Сергій

заступник начальника наукового відділу,

Ярова Тетяна

молодший науковий співробітник,

Брен Олександр

молодший науковий співробітник

Приазовський національний природний парк

БОТАНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРИАЗОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

Приазовський національний природний парк (ПНПП) створений 10 лютого 2010 року відповідно до указу президента України В.А. Ющенко від 10.02.2010 № 154/2010 «Про створення Приазовського національного природного парку».

Територія Приазовського парку знаходиться в межах Запорізької області (узбережжя Азовського моря від Херсонської обл., до Донецької, крім Приморського району) і займає площу 78126,92 га. До неї ввійшли прибережна 500 метрова смуга суші і 2-х кілометрова смуга акваторії Азовського моря, а також коси Бердянська, Степанівська та Федотова, Молочний і Утлюцький лимани. Територія парку включає аквальні (прибережна літоральна частина Азовського моря, лимани, затоки, русла та заплави малих річок, їх гирла, невеликі штучні водойми), наземні (приморські коси, узбережжя, значні по площам суходільні ділянки у заплавах річок, плакорні наземні ділянки, ділянки з первинною степовою рослинністю, незначні угруповання чагарників та деревинних насаджень, зони рекреаційного користування, та інші) і ландшафтно – біотопічні комплекси. Звісно, що такі унікальні природні комплекси приваблювали багатьох дослідників різноманітного наукового спрямування. Одним з таких напрямків є вивчення флори на різних таксономічних рівнях.

Оскільки Приазовський Парк є доволі «молодим» (5 років), багато ботаніків вивчали флористичний склад і рослинні угруповання цієї території ще задовго до створення даного об'єкту природно-заповідного фонду України і проводили флористичні і геоботанічні описи комплексно (Білик Г.І., Гумеч В.С., Дубина Д.В., Клеопов Ю.Д., Коломійчук В.П., Краснов А.М., Кузьмичов А.І., Намлієва Л.М., Портянко В.Ф., Тищенко О.В., Яната Я.Я.). Ця територія також приваблювала

ботаніків-альгологів, які теж почали свої дослідження ще задовго до створення Парку (Владимирова К.С., Іванов О.І., Черевко С.П., Павлов П.Й., Солоненко А.М., Прошкіна-Лавренко О.І., Ярова Т.А., Яровий С.О., Брен О.Г.).

Але всі вищевказані дослідники, вивчали флору Приазов'я, а не флору території Приазовського Парку, і тому не ставили за мету цілеспрямованого ботанічного дослідження даного об'єкту ПЗФ. Тому ця робота є узагальненням ботанічних досліджень території ПНПП за 5 років його існування.

Територія парку в силу своєї специфічності (акваторія Азовського моря, солончаки і піщані ґрунти, степові схили, заплави річок та ін) має дуже різноманітне видове багатство водоростей і судинних рослин. Тому на початковому етапі становлення Парку наші дослідження були направлені саме на вивченість цих систематичних груп рослин.

Результатом багаторазових експедиційних виїздів на територію Парку є монографія, фахові видання і матеріали конференцій.

В альгологічному напрямку приділялась увага водоростям водних та позаводних місць зростань території Парку. Більш детально вивчався видовий склад, домінуючі види, макроскопічні розростання на поверхні ґрунту, бентосні розростання водойм, надавався аналіз екологічної належності виявлених видів водоростей.

Протягом 2010-2014 років були зроблені багаторазові експедиційні виїзди на територію Шелюгівського поду (узбережжя Молочного лиману), вздовж лівого берега Молочного лиману. Досліджувались водорості різних систематичних груп, макроскопічні розростання на поверхні ґрунту, був визначений галофільний комплекс водоростей солончаків цих територій.

Згодом ми надаємо комплексну характеристику видового складу водоростей Приазовського національного природного парку (Ярова, Яровий, Брен, 2012). Також надаються дані про локалітети альгоугруповань, які формують макроскопічні розростання на поверхні солончаків досліджуваної території. Окремо приділяється увага стану вивченості водоростей водно-болотних угідь міжнародного значення "Молочний лиман" та "Гирло р. Берди, Бердянська коса і Бердянська затока". В ході вивченості водоростей Приазовського Парку були виявлені місця накопичення лікувальних мулів у галійних водоймах і започатковані дослідження в цьому напрямку. Восени 2012 року були проведені поверхневі дослідження водоростей Утлюцького лиману. Результати досліджень подані до друку і представлені на V-му відкритому з'їзді Фітобіологів Причорномор'я, який відбувся в Херсоні 25 квітня 2013 року.

Судинні рослини Приазовського Парку вивчені більш детально, оскільки до створення Парку була проведена об'ємна інвентаризація флори цієї місцевості. Завдяки провідним фахівцям-ботанікам, а саме, Коломійчуку В.П., Тищенко О.В., флора природних комплексів узбережжя Азовського моря досліджувалась протягом багатьох років. Треба звернути увагу й на те, що досі продовжуються дослідження флори і рослинних угруповань узбережжя Азовського моря, які висвітлені у ряді монографій: «Важливі ботанічні території Приазов'я», «Красная книга Приазовського регіона», «Конспект флори судинних рослин берегової зони Азовського моря» (Коломійчук, 2008; 2010). Але флористичне вивчення саме

території Приазовського національного природного парку раніше не ставилось за мету.

Нами була проведена інвентаризація видів рослин території Парку і як результат сумісних досліджень вийшла монографія «Конспект флори судинних рослин Приазовського національного природного парку» (Коломійчук, Яровий, 2011). У монографії надається перелік видів рослин, місця зростання, приуроченість до певної місцевості, екологічна характеристика та ін. Надалі продовжуються спостереження за станом фіторізноманіття території Парку. Наводиться інформація про видовий склад і локалітети місцезростань весняноквітучих видів рослин території Парку (Брен, Ярова, Яровий, 2012). Вивчаються рослинні угруповання, які занесені до Зеленої книги України (Ярова, Яровий, Бренд, 2012). Вивчаються природоохоронні види рослин Приазовського Парку, більшість з яких охороняються не тільки на державному, а також на Європейському та світовому рівнях.

Таким чином, ботанічні дослідження території Приазовського національного природного парку проводились регулярно протягом періоду його існування. Співробітниками наукового відділу Парку опубліковано 1 монографія, 17 статей і матеріалів конференцій ботанічної тематики. Підготовлені рекомендації для інспекторів природоохоронних науково-дослідних відділень Парку: «Рекомендации по выявлению и идентификации первоцветов на территории Приазовского парка для инспекторов Атманайского, Федотовского, Степановского, Тубальского и Бердянского природоохранных научно-исследовательских отделений», «Методичні рекомендації щодо ботанічних спостережень території ПНПП для інспекторів ПОНДВ», підготовлені буклети і листівки «Фіторізноманіття ПНПП», «Рослини ПНПП у Червоній книзі України», «Лікарські рослини ПНПП», «Первоцвіти ПНПП».

На сьогодні флора ПНПП нараховує 1323 видів рослин, з яких, 219 видів водоростей, 15 видів лишайників, 4 види грибів, 1 вид моху, 1084 види судинних рослин. Раритетна флора парку нараховує 163 види рослин, з яких 42 види рослин занесені до Червоної книги, 6 видів охороняються Бернською конвенцією, 13 видів занесені до Міжнародного списку охорони природи, 24 види знаходяться у Європейському червоному списку та 96 видів охороняються на регіональному рівні.

Незважаючи на багаторічні дослідження, флора території ПНПП потребує подальшого вивчення і уточнення списків видів рослин та рослинних угруповань, локалітетів рідкісних видів, еколого-морфологічних характеристик, фенологічних спостережень та ін. Всі вищезгадані ботанічні дослідження Приазовського національного природного парку стосувались лише судинних рослин, водоростей і поверхневих досліджень лишайників, тоді як гриби і мохи залишаються поки ще мало вивченими і для ботаніків це є першочерговим завданням на майбутнє.